



Comparison of Creativity, Social Transformation and Positive Attitude Towards School in Students Single-Grade and Multi-Grade Elementary Classes in Ivan

Maryam Rostami ¹, Azita Delfan Azari ^{2*}, Vahid Banisi ³

1 Master's degree, Curriculum Planning, Islamic Azad University, Department of Electronics, Tehran, Iran Amozesh Parvaresh

2 Islamic Azad University, Chalous Branch

3 Sixth grade elementary teacher, education - Specialized doctorate in educational management, Islamic Azad University, Isfahan Branch (Khorasgan) - Ph.D. student in educational psychology, Islamic Azad University, Bandar Abbas branch

* **Corresponding author:** mmaryamrostami1361@gmail.com

Received: 2024-03-18

Accepted: 2024-05-01

Abstract

The purpose of this research was to compare creativity, social transformation and positive attitude towards school in single-grade and multi-grade elementary school students in Ivan city. The research method was a descriptive and causal-comparative type of research. The current research population was all multi-grade and single-grade classes in Ivan city in the academic year of 2022-2023. The sample size is 744 people with a multi-stage method. The research tools were Abedi creativity assessment questionnaire (1993), Vineland social growth scale (1984) and positive orientation towards school questionnaire (2017). Independent t-test and multivariate analysis of variance were used for data analysis in spss26 software. According to the findings of the research, there is a difference between creativity, social transformation and positive attitude towards school in students of single-grade and multi-grade elementary classes in Ivan city ($p < 0.01$, $F = 37.70$), social transformation ($p < 0.01$, $F = 61.38$) and positive attitude towards school ($p > 0.01$, $F = 15.68$). This difference in the variable of creativity and social transformation in most groups is in favor of single-grade classes and in the variable of positive attitude towards school in favor of multi-grade classes ($p < 0.01$). In general, it seems that urban schools (single-grade) have more creativity and social development, but rural and nomadic students (multi-grade) like their school more.

Keywords: Creativity, social transformation, Positive attitude towards school, Single-grade and multi-grade schools

© 2023 Journal of Mental Health in School (JMHS)



This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2023 The Authors.

How to Cite This Article: Rostami, M. (2024). Comparison of Creativity, Social Transformation and Positive Attitude Towards School in Students Single-Grade and Multi-Grade Elementary Classes in Ivan. *JMHS*, 2(1): 71-84.





مقایسه خلاقیت، تحول اجتماعی و گرایش مثبت نسبت به مدرسه در دانش آموزان کلاس های تک پایه و چند پایه ابتدایی شهرستان ایوان

مریم رستمی^{۱*}، آرزیتا دلفان آذری^۲، وحید بنیسی^۳

^۱ دانش آموخته کارشناسی ارشد، برنامه ریزی درسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد الکترونیک، تهران، ایران آموزش و پرورش

^۲ دانشگاه آزاد اسلامی واحد چالوس

^۳ آموزگار پایه ششم ابتدایی، آموزش و پرورش - دکتری تخصصی مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان) - دانشجوی

دکتری روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس، بندرعباس، ایران

* نویسنده مسئول: mmaryamrostami1361@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۲/۱۲

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۱۲/۲۸

چکیده

این پژوهش با هدف مقایسه خلاقیت، تحول اجتماعی و گرایش مثبت نسبت به مدرسه در دانش آموزان کلاس های تک پایه و چندپایه ابتدایی شهرستان ایوان انجام گرفت. روش پژوهش از جمله تحقیقات توصیفی و از نوع علی-مقایسه ای می باشد. جامعه پژوهش از کلیه دانش آموزان کلاس های چند پایه و تک پایه شهر ایوان در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ تشکیل شد. حجم نمونه ۷۴۴ نفر (۱۳۲ نفر پسر پنجم، ۱۱۸ نفر دختر پنجم، ۱۲۷ نفر پسر ششم، ۱۲۷ نفر دختر ششم از کلاس های تک پایه) و (۵۹ نفر پسر پنجم، ۵۹ نفر دختر پنجم، ۶۳ نفر پسر ششم و ۶۳ نفر دختر ششم از کلاس های چندپایه) با شیوه چند مرحله ای (خوشه ای و طبقه ای) انتخاب گردید. ابزار پژوهش پرسشنامه سنجش خلاقیت عابدی (۱۳۷۲)، مقیاس رشد اجتماعی واینلند (۱۹۸۴) و پرسشنامه جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه (۱۳۹۶) بود. برای تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون t مستقل و تجزیه و تحلیل واریانس چند متغیری در نرم افزار spss26 استفاده گردید. مطابق با یافته های پژوهش بین خلاقیت، تحول اجتماعی و گرایش مثبت نسبت به مدرسه در دانش آموزان کلاس های تک پایه و چندپایه ابتدایی شهرستان ایوان تفاوت وجود دارد ($F=70/37, p<0/01$)، تحول اجتماعی ($F=61/38, p<0/01$)، و گرایش مثبت نسبت به مدرسه ($p<0/01$)، این تفاوت در متغیر خلاقیت و تحول اجتماعی در اکثر گروه ها به نفع کلاس های تک پایه و در متغیر گرایش مثبت نسبت به مدرسه به نفع کلاس های چند پایه است ($p<0/01$). در مجموع چنین به نظر می رسد که دانش آموزان مدارس شهری (تک پایه) از خلاقیت و رشد اجتماعی بیشتری برخوردارند اما دانش آموزان روستا و عشایر (چندپایه) مدرسه خود را بیشتر دوست دارند.

واژگان کلیدی: خلاقیت، تحول اجتماعی، گرایش مثبت نسبت به مدرسه، مدارس تک پایه و چند پایه

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه سلامت روان در مدرسه محفوظ است.

شیوه استناد به این مقاله: رستمی، مریم (۱۴۰۳) مقایسه خلاقیت، تحول اجتماعی و گرایش مثبت نسبت به مدرسه در دانش آموزان کلاس های تک پایه و چند پایه ابتدایی شهرستان ایوان. فصلنامه سلامت روان در مدرسه، ۲(۱): ۷۱-۸۴.

مقدمه

مدرسه به عنوان یک نهاد تعلیم و تربیت از همه نهادهای اجتماعی پیچیده تر است. بر خلاف اغلب سازمان های رسمی تولید مدرسه انسان است و این امر موجب کسب مهارت هایی در دانش آموزان می گردد از جمله این مهارت ها خلاقیت، تحول اجتماعی و گرایش نسبت به مدرسه است. بی تردید کلاس های درس محیط های اجتماعی هستند که با هدف تسهیل یادگیری در فراگیران سازمان داده می شوند بدون شک فراهم کردن جو کلاسی مناسب لازمه فرایند یاددهی یادگیری است.

امروزه یکی از مهم ترین ویژگی های انسانی که به نظر به شکل گسترده تری مورد توجه پژوهشگران و محافل تربیتی قرار گرفته ابتکار یا خلاقیت^۱ است. خلاقیت زیباترین و شگفت انگیز ترین خصیصه انسان است. غنا، پویایی و بقای هر فرهنگ و تمدنی به خلاقیت مردمان آن بستگی دارد و این واقعیت را تاریخ بارها به اثبات رسانده است. اکنون در آغاز هزاره سوم به جرات می توان گفت خلاقیت همان چیزی است که زندگی مدرن بشر متمدن را از زندگی ابتدایی انسان نخستین جدا می کند (جمال محمود، ۱۴۰۰).

دیدگاه های مختلف خلاقیت را به گونه متفاوتی تعریف کرده اند مثلا از دیدگاه روان شناختی، خلاقیت بیشتر یک امر روان شناختی و مربوط به میزان هوش و استعداد های فردی تلقی شده است. ازین رو، استفاده از امکانات آموزشی و سیستم پاداش و تقویت کننده های مثبت را برای پرورش استعدادها و خلاقیت افراد با هوش و با استعداد توصیه می نماید. در عوض دیدگاه اجتماعی، خلاقیت را بیشتر امری جامعه شناختی و مربوط به فراهم آمدن محیط و زمینه مناسب جهت بروز استعدادها می داند. این نگرش غنی سازی امکانات و زمینه های لازم را برای ایجاد و استمرار خلاقیت ها و نوآوریها توصیه می نماید (سلطانی تیرانی، ۱۳۹۸).

بی تردید خلاقیت عامل کلیه پیشرفت های بشری است و امکان بروز خلاقیت در افرادی بیشتر است که مهارت و انگیزه خلاقیت آن ها در دوران کودکی بیشتر بوده است. در نتیجه با بهره گیری از محیط مناسب که در آن کودکان امکان رشد و پرورش خلاقیت داشته باشند می توان برای دستیابی به موفقیت بیشتر گام برداشت. تجربه هایی که در سال های نخستین تحصیل در اختیار کودکان قرار می گیرد در آینده آن ها نقش بسیار حیاتی ایفا می کند (جمال محمود، ۱۴۰۰).

موضوع مهم دیگری که در رابطه با کودکان مخصوصا در دوران مدرسه بایستی مد نظر قرار داد بحث تحول اجتماعی^۲ آنان می باشد. انسان موجودی اجتماعی است، روابط اجتماعی نقش مرکزی را در زندگی اجتماعی انسان بازی می کند. در اوایل

دوران کودکی ما به دیگران به خصوص والدین برای کمک به برطرف کردن نیازهای پایه ای خود مثل امنیت، نگهداری، سرپناه، حمایت عاطفی، همدردی، آسایش و لذت نیاز داریم، به همین دلیل جای تعجب نیست که وقتی تجارب روابط اجتماعی در دوران کودکی دچار تغییر و دگرگونی می شود در سلامت جسمی و عاطفی افراد تاثیر گذار است (تارخ، ۱۴۰۰).

تحول اجتماعی در سال های ورود کودک به مدرسه با آموزش مهارت های اجتماعی شکل می گیرد. مهارت های اجتماعی به معنای تعامل، عملکرد اجتماعی یا مهارت های بین فردی است. مهارت های اجتماعی رفتارهایی نظیر همکاری، مسئولیت پذیری، همدلی، خویشتن داری و خوداتکایی را شامل می شود که به کودک کمک می کند تا با دیگران روابط منطقی و موفق برقرار کند. دانش آموزان با تحول مهارت های اجتماعی به آسانی می توانند با اجتماع خویش سازگار شده و تعارض های روانی را از بین ببرند و به گونه ای کارآمد با مشکلات خود مقابله کنند. تحول اجتماعی می تواند نقش بسیار با اهمیتی در کیفیت زندگی حال و آینده داشته باشد و دانش آموزان می توانند با موفقیت در تحول اجتماعی بر احساسات منفی و مثبت خود کنترل داشته باشند (رحیمیان مشهدی و همکاران، ۱۳۹۹).

همچنین یکی از مفاهیمی که اخیرا نظر پژوهشگران در عرصه تعلیم و تربیت را متوجه خود کرده است جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه^۳ است. استفاده از واژه جهت گیری مثبت، به نگرش ها، باورها و انگیزه های دانش آموزان نسبت به مدرسه و یادگیری اشاره دارد. که با شاخص هایی همچون احساسات دانش آموزان در مورد رفتن به مدرسه و سنجش میزان موفقیت تحصیلی و نگرش دانش آموزان نسبت به مدرسه ارزیابی می شود. دانش آموزان دارای جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه برای مقررات مدرسه ارزش و احترام قائلند و اهداف شخصی آن ها با اهداف مدرسه همسو است. آن ها معتقدند که یادگیری و پیشرفت تحصیلی با زندگی و موفقیت آن ها در بزرگسالی در رابطه است. این دانش آموزان همچنین روابط پایدار و مثبت بیشتری با سایر معلمان و بزرگسالان دیگر برقرار می کنند (مرادی، ۱۴۰۱).

جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه به میزانی که دانش آموزان احساس می کنند متعلق به مدرسه هستند یا هویت خود را به واسطه پیوستگی با مدرسه شکل می دهند پیوند به مدرسه تعریف شده است (Smith و همکاران، ۲۰۲۱). که در مشارکت فعال دانش آموزان نه تنها در شاخص های رفتاری مانند مشارکت در کارهای علمی (تعامل رفتاری) بلکه در عواطف احساسی و شناختی مانند حس پیوستگی دانش آموزان با مدرسه خود (مشارکت عاطفی) و علاقه دانش آموز به مواد یادگیری در

نیازمند ذهن باز و مطمئن و نیز محیط چالش برانگیز فکری است که در آن مباحث صادقانه وجود داشته، باب انتقاد باز باشد و منعی برای انتقاد وجود نداشته باشد. وظیفه معلم ایجاد فضای خلاقانه و حمایت از دانش آموز به عنوان موجودی جوان و دارای شعور است. فراهم کردن چنین محیط خلاقانه ای دانش آموز را وادار می کند تا بر ترس ناشی از شکست های احتمالی خود غلبه کند و عقاید خود را رشد دهد (علیزاده، ۱۴۰۲).

نتایج پژوهش در زمینه خلاقیت نشان داده است که محیط های یادگیری از خلاقیت دانش آموزان حمایت می کند. Mishra و Richardson (۲۰۱۹) سه حوزه کلیدی از قبیل مشارکت یادگیرنده، محیط فیزیکی و محیط یادگیری را پایه و اساس حمایت از خلاقیت دانش آموزان می دانند.

پژوهش فرجی و همکاران (۱۴۰۰) بیانگر آن بود که آموزش کوشگری و حل مساله به عنوان مهم ترین مولفه پرورش قوه تفکر خلاق در برنامه درسی دوره ابتدایی حائز اهمیت است. در پژوهش دیگر فرجی و همکاران (۱۳۹۹) نشان می دهد که فراهم نمودن شرایط و بسترهای ظهور خلاقیت در برنامه های درسی دوره ابتدایی، زمینه درک مفاهیم اساسی، باورها و ارزش های دانش آموزان را ایجاد می کند.

آنچه باید گفت این است که دوره ابتدایی به عنوان یکی از مهم ترین دوره های تحصیلی نقش مهمی در آموزش مهارت های خلاقانه دانش آموزان دارد. آموزش مهارت های علمی از نوع ابتکاری و نحوه برخورد دانش آموزان با آنها موضوعی است که در برنامه های درسی مختلف می توان به آن پرداخت (شامی و معصومی نژاد، ۱۴۰۰).

بسیاری از نیازهای عالی انسان و شکوفایی استعدادها و توانایی ها، از طریق تعاملات بین فردی و ارتباطات اجتماعی حاصل می شود. رفتار اجتماعی پایه و اساس زندگی هر فرد را تشکیل می دهد و تحول اجتماعی نیز به نوبه خود سبب اعتلای تحول ذهنی و سایر جنبه های تحولی فرد می گردد. آغاز تحول اجتماعی در انسان را می توان در اوایل کودکی جستجو کرد. کودکان بسیاری از مهارت های اجتماعی را در دوران کودکی یاد می گیرند. آن ها اعتماد به اشخاص بالغ (به جز والدین خود) را می آموزند و از آن لذت می برند. آنان در ارتباط با دیگران راه های همکاری، مخالفت، سهیم شدن، مرادده کردن و نیز اثبات خود را فرا می گیرند و می آموزند چگونه عضو گروهی باشند و در فعالیت های جمعی شرکت کنند. علاوه بر این کودکان یاد می گیرند که برای کنار آمدن با چالش ها همدمند رفتار کنند و رفتارهای خلاقانه بروز دهند. پژوهشگران تحول اجتماعی را در قالب سازش یافتگی متقابل کودک با محیط اجتماعی و در رابطه با همسالان می دانند و آن را فرایندی تلقی می کنند که کودک

مدارس (تعامل شناختی) تظاهر می یابد که نتیجه آن پیشرفت تحصیلی و عدم ترک تحصیل است (Stefansson و همکاران، ۲۰۱۸).

حال با توجه به اینکه مدارس در کشور ایران به دو شکل تک پایه و چند پایه اداره می شود و خصوصا با در نظر گرفتن جمعیت، شرایط جغرافیایی، اقلیمی و منطقه ای اعم از شهر یا روستا به ویژه کاهش جمعیت دانش آموزی دوره ابتدایی در مناطق روستایی، تک پایه یا چند پایه بودن کلاس ها مطرح می گردد این امر طبیعتا باعث شکل گیری متفاوت محیط یادگیری برای دانش آموزان می شود. از جمله این محیط های یادگیری کلاس های تک پایه و چند پایه است که در مولفه هایی چون فقدان تجهیزات و وسایل کمک آموزشی، کمبود زمان آموزش، نبود برنامه درسی مناسب کلاسهای چندپایه، مختلط بودن دانش آموزان، دو زبانه بودن دانش آموزان و وجود فاصله سنی دانش آموزان در کلاس های چندپایه با کلاس های عادی تفاوت دارد (صادقی مهر و همکاران، ۱۳۹۹).

بیان مساله

زندگی تحصیلی یکی از مهم ترین جنبه های زندگی هر فرد است که تأثیر زیادی بر سایر جنبه های زندگی دارد. و دوره ای از زندگی بوده که در آن تغییرات شناختی و اجتماعی سریعی رخ می دهد (دهقانی و عزیزیان کهن، ۱۳۹۹). آموزش ابتدایی به عنوان آموزش پایه برای دوره های بعدی تحصیلی تأثیر بسزایی در سرنوشت کودکان دارد، از این رو آموزش در این دوران از حساسیت ویژه ای برخوردار است. در واقع در این دوران اولین تجربه های رسمی کودک شکل می گیرد. لذا ضروری است این دوران مورد توجه قرار گیرد.

خلاقیت از دیدگاه برخی از محققان یک سازه است که با مولفه های شناختی و عاطفی ادغام گردیده است. خلاقیت با عوامل ژنتیکی و موروثی ارتباط دارد، اما نمی توان منکر نقش والدین، معلم و محیط آموزشی در فراهم آوردن شرایط بالاقوه برای بروز خلاقیت در یادگیری دانش آموزان شد (مجبی امین و شم آبادی، ۱۴۰۱). در طول تاریخ خلاقیت در رشد و تکامل فرد و تمدن بشری نقش موثر داشته است و زیر بنای اختراعات و دستاوردهای علمی و هنری بوده است (امامی ریزی، حقانی و یوسفی، ۱۳۹۸). Turan و همکاران (۲۰۲۰) معتقدند که خلاقیت یکی از ۵ مولفه اصلی یادگیری در کنار کنجکاوی و علاقه، ابتکار، پایداری و توجه می باشد.

خلاقیت در آموزش را می توان نوعی فن یادگیری به شمار آورد که باعث هماهنگی علم و تجلی هنرمندان آن در دانش آموزان و سبب رشد معلم و دانش آموز می شود. یادگیری خلاقانه

را قادر می‌سازد تا رفتار دیگران را درک و پیشبینی و تعاملات اجتماعی را تنظیم سازد (شمس اسفندآباد و روحانی، ۱۳۹۹). جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه یک عامل اساسی در ایجاد ارتباط و احساس تعلق به مدرسه است که در اصل یک سری عوامل محافظتی را بررسی می‌کند که با پیشگیری از رفتارهای مشکل ساز مانند زودرسی جنسی، مصرف مواد مخدر و بزهکاری مرتبط است. Jessor و همکاران از عبارت جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه استفاده می‌کنند تا نگرش‌ها و انگیزه‌های دانش آموزان را نسبت به مدرسه و یادگیری اندازه گیری کنند. آن‌ها از طریق ساختارهایی مانند اینکه در مورد رفتن به مدرسه چه احساسی دارند و میزان موفقیت تحصیلی، نگرش دانش آموزان نسبت به مدرسه را ارزیابی کردند (احمدی و همکاران، ۱۳۹۹).

جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه بر اساس دو بعد تعیین می‌شود اول میزان گزارش دانش آموزان در مورد علاقه به مدرسه و دوم دامنه ای که دانش آموزان با آن دستاوردهای تحصیلی را ارزش گذاری می‌کنند. به طور اخص، دانش آموزانی که نسبت به مدرسه نوعی شیفتگی نشان می‌دهند این دانش آموزان به قوانین مدرسه احترام می‌گذارند و اهداف فردیشان همسو با اهداف مدرسه است. دانش آموزانی با گرایش مثبت نسبت به مدرسه با ایمان شان به این که دستاوردهای تحصیلی و یادگیری با زندگی و با موفقیت شان به عنوان یک فرد بالغ در ارتباط است مشخص می‌شوند. از آنجایی که به نظر می‌رسد، وجود جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه، به عنوان یک سازه، معیاری حفاظت کننده را انتقال می‌دهد، به این خاطر از اهمیت ویژه ای برخوردار است. این صرفاً به خاطر این است که دستاوردها و فعالیت‌های همراه با تحصیل باعث می‌شود که وقت اندکی برای پرداختن به مشکلات رفتاری باقی بماند. این دانش آموزان، اساساً با وقت و علاقه‌ی اندک برای درگیر شدن با مشکلات اخلاقی و مخرب، در مسیر درست قرار گرفته‌اند. همچنین روابط بسیار مثبت تری با آموزگاران و بزرگترهای دیگر در آنها مشاهده شده است.

دانش آموزان دارای جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه به قوانین مدرسه احترام می‌گذارند و اهداف شخصی آن‌ها با اهداف مدرسه مطابقت دارد. آن‌ها اعتقاد دارند که پیشرفت تحصیلی و یادگیری با زندگی و موفقیت آن‌ها در بزرگسالی ارتباط دارد. این دانش آموزان همچنین روابط مثبت بیشتری با معلمان و بزرگسالان برقرار می‌کنند (مرادی، ۱۴۰۱).

با توجه به اینکه در کشور انواع مدارس ابتدایی وجود دارد از جمله مدارس تک پایه و چند پایه و این مدارس ظاهراً در بعضی از موضوعات مرتبط با کودکان دارای تفاوت فاحش می‌باشند، در

پژوهش قاسمی (۱۴۰۱) بین کلاس‌های چندپایه و تک پایه از نظر کمبود وقت و زمان، دسترسی یکسان به معلم، فضای آموزشی، امکانات و تجهیزات آموزشی، رابطه معلم و دانش آموز، برنامه درسی، تعاملات بین فردی و ... تفاوت وجود داشت. در پژوهش داستار و همکاران (۱۴۰۰) کلاس‌های چندپایه از نظر کمبود زمان آموزش، فقدان تجهیزات و وسایل کمک آموزشی، حجم زیاد کتب درسی برای تدریس در کلاس‌های چندپایه، نبود برنامه درسی مناسب کلاسهای چندپایه، مختلط بودن دانش آموزان، کم اهمیت شدن برخی دروس، ضعف بنیه علمی دانش آموزان، دو زبانه بودن دانش آموزان و وجود فاصله سنی دانش آموزان در کلاس‌های چندپایه با کلاس‌های عادی تفاوت دارند. صادقی مهر و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهش خود یکی از تفاوت‌های مهم و اساسی در کلاس‌های چندپایه را به کار نگرش‌ها و روش‌ها و الگوهای نوین تدریس در آموزش دانستند. اما در پژوهش کریمی و غریبی (۱۴۰۱) بین میزان مؤلفه‌های استعداد، بافت و کوشش از متغیر خودکارآمدی تحصیلی دانش آموزان تک پایه و چند پایه به نفع دانش آموزان چندپایه تفاوت معنی داری وجود داشت. و بین میزان مؤلفه‌های مهارت‌های اجتماعی مناسب، رفتارهای غیر اجتماعی، پرخاشگری و رفتارهای تکانشی، برتری طلبی، اطمینان زیاد به خود داشتن و رابطه با همسالان از متغیر مهارت‌های اجتماعی دانش آموزان تک پایه و چند پایه به نفع دانش آموزان تک پایه وجود داشت. حال با توجه به اینکه در گذشته در رابطه با خلاقیت، تحول اجتماعی و جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه در کلاس‌های تک پایه و چندپایه پژوهشی انجام نشده است، پژوهش حاضر در پی آن بود که به این سوال پاسخ دهد: آیا خلاقیت تحول اجتماعی و گرایش مثبت نسبت به مدرسه در دانش آموزان کلاس‌های چندپایه و تک پایه متفاوت است؟

–اهمیت و ضرورت پژوهش

در جهان امروز بالاترین و بهترین تولید برای کشورهایی که بخواهند حرف اول را در دنیا داشته باشند تولید فکر نو و ایده است و این امر به خوبی ضرورت توجه به خلاقیت و پرورش آن را در کودکان و نوجوانان نشان می‌دهد. خلاقیت موهبتی است که در تمام انسان‌ها بالقوه موجود است اما ظهور و گسترش آن مستلزم شرایط مناسب است. برای اینکه در تغییرات سریع و بزرگ دنیا بتوان وارد شد به نوع متفاوتی از فریند تفکر در تعلیم و تربیت احتیاج است. به همین خاطر در تعلیم و تربیت بیشتر به پرورش ذهن و مهارت‌های تفکر خلاق نیاز است تا تربیت افراد برای کار کردن و هنجارمندی. لذا داشتن خلاقیت برای ادامه زندگی ضروری است. پس بهتر است زمینه آن فراهم گردد و

زاده، ۲۰۱۷). مدارس دیگر که معمول و رایج هستند کلاس های تک پایه می باشند. در کلاس های تک پایه، هر پایه توسط یک معلم آموزش داده می شود. کیفیت و چگونگی آموزش در مدارس از دغدغه ها و مسایل جدی در نظام آموزشی می باشد. کلاس های چندپایه و عادی از جهاتی مورد بررسی قرار گرفته اند از جمله داستارو همکاران (۱۴۰۰) متغیرهایی چون زمان آموزش، تجهیزات و وسایل کمک آموزشی و برنامه درسی. صادقی مهر و همکاران (۱۳۹۹) روش ها و الگوهای نوین تدریس. غریبی و کریمی (۱۴۰۱) خودکارآمدی تحصیلی و مهارت های اجتماعی. کوثری و همکاران (۱۳۹۸) سازگاری اجتماعی و ادراک از محیط و کریمی و غفوری (۱۳۹۷) مزیت ها و محدودیت های کلاس های چندپایه و عادی را بررسی کردند. اما مطالعه همه جانبه هر آنچه مربوط به این کلاس ها از قبیل معلم، دانش آموز، فضای روانی و جنبه های رشدی دانش آموز لازم و ضروری به نظر می رسد که قطعا در یک تحقیق نمی گنجد. لذا از نظر خلاقیت، رشد و تحول اجتماعی و جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه نیز لازم و ضروری به نظر می رسد. چه بسا بررسی عوامل ذکر شده در کلاس های تک پایه و چند پایه قطعا اطلاعات بیشتری در اختیار می گذارد و می تواند ثمرتر واقع گردد. بررسی این مساله می تواند به پژوهشگران در پی یافتن راهکارهایی برای رفع مشکلات و موانعی که به کلاس های چندپایه و تک پایه و بهبود وضعیت برگزاری این کلاس ها کمک کند. بنابراین نتایج آن می تواند مورد استفاده برنامه ریزان، مدیران و دست اندرکاران حوزه تعلیم و تربیت در جهت ارتقا کیفیت آموزشی و پرورشی این نوع کلاس ها واقع شود. از این رو هدف از پژوهش حاضر بررسی مقایسه متغیرهای خلاقیت تحول اجتماعی و جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه در کلاس های چند پایه و تک پایه بوده و پژوهشگر امیدوار است که نتایج حاصل از این مطالعه نقشی هرچند کوچک در زمینه ارتقاء کیفیت آموزشی و پرورشی کلاس های درس داشته باشد.

هدف پژوهش

هدف اصلی

مقایسه خلاقیت، تحول اجتماعی و گرایش مثبت نسبت به مدرسه در دانش آموزان کلاس های تک پایه و چندپایه ابتدایی شهرستان ایوان

تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها

تعریف مفهومی متغیرها

خلاقیت: تورنس، خلاقیت را ترکیبی از چهار عامل سیالی (توانایی خلق ایده های فراوان)، بسط (توانایی توجه به جزئیات)،

برای پرورش خلاقیت چه زمانی مناسب تر از دوران کودکی که ذهن در حال شکل گرفتن است و سنگ بنای اولیه تفکر در آن گذاشته می شود. لذا توجه به گسترش و توسعه این توانایی مخصوصا در سنین دبستان با توجه به سرعت علم امری ضروری و حیاتی به نظر می رسد (جمال محمود، ۱۴۰۰).

بررسی تحول اجتماعی خود از اهمیت ویژه ای برخوردار است زیرا کودکان دارای تحول و مهارت اجتماعی در پایداری روابط همیاری، اطاعت از قوانین حساس بودن نسبت به دیگران و در صورت لزوم مهار احساسات منفی خود موفق تر هستند. هنگامی که این کودکان بزرگ تر می شوند می توانند روابط سالمی با دیگران برقرار و در فعالیت های گروهی مشارکت کنند در زندگی خود شاد و موفق باشند به حقوق و احساسات دیگران احترام بگذارند از خواست های نامناسب دوری کنند و در صورت نیاز از دیگران درخواست کمک کنند (پور اصغر، ۱۴۰۰).

وجود گرایش مثبت نسبت به مدرسه به عنوان یک سازه، معیاری حفاظت کننده را انتقال می دهد زیرا جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه به معنی پیوند با مدرسه و جو عاطفی و صمیمانه مدارس می تواند یکی از عوامل در کاهش دلزدگی تحصیلی و به تبع آن موفقیت تحصیلی باشد. به این خاطر از اهمیت ویژه ای برخوردار است دانش آموزان دارای این ویژگی صرفا به خاطر این دستاوردهای تحصیلی و فعالیت های همراه با تحصیل وقت اندکی برای پرداختن به مشکلات رفتاری باقی دارند. این دانش آموزان اساسا با وقت و علاقه ی اندک برای درگیر شدن با مشکلات اخلاقی و مخرب در مسیر درست قرار گرفته اند. همچنین روابط بسیار مثبت تری با معلمان و بزرگترهای دیگر در آن ها مشاهده شده است (مرادی، ۱۴۰۱). بررسی شواهد نظری و تجربی موجود نشان می دهد که هر یک از نظریه پردازان و محققان به جنبه های خاصی از محیط یادگیری توجه کرده اند.

در آموزش و پرورش شرایط متنوعی در حوزه تعلیم و تربیت وجود دارد که متفاوت از یکدیگر است و برنامه ریزان به ویژه معلمان به مقتضای شرایط باید کار یاددهی-یادگیری را پیش ببرند. یکی از این شرایط ویژه وجود مدارس کوچک یا کلاس های چند پایه است که یک معلم مجبور می شود چند پایه را به طور همزمان و در یک کلاس درس تدریس کند. این موقعیت ها نسبتا رایج هستند و معمولا در مناطق روستایی و یا مدارس عشایر و مدارس خاص روی می دهند (زارع خورمیزی و همکاران، ۱۳۹۸). منظور از کلاس های چندپایه کلاس هایی است که در تمام طول سال تحصیلی دانش آموزانی که از نظر سن، توانایی، مهارت و همچنین پایه ی تحصیلی متفاوت هستند همه در یک اتاق و توسط یک معلم آموزش می بینند (مرتضوی

کلاس های چندپایه: کلاس هایی است که دانش آموزان پایه مختلف و با جنسیت مختلط قرار دارند که در پژوهش حاضر دانش آموزان پایه پنجم و ششم دختر و پنجم و ششم پسر چنین کلاس هایی انتخاب شدند.

روش پژوهش

روش تحقیق مجموعه ای از قواعد، ابزار و راههای معتبر(قابل اطمینان) و نظام یافته برای بررسی واقعیتها، کشف مجهولات و دستیابی به راه حل مشکلات است. اگر هدف پژوهش حل کردن یک مشکل متداول و معمول در محیط کار باشد و به قصد کاربرد نتایج یافته هایش برای حل مشکل خاص متداول انجام شود پژوهش کاربردی است (دانایی فرد، الوانی و آذر، ۱۳۹۶).

در این راستا این پژوهش از نوع تحقیقات کمی بوده و بر اساس هدف، کاربردی و بر مبنای روش گردآوری اطلاعات، از جمله تحقیقات توصیفی و از نوع علی-مقایسه ای است.

قلمرو تحقیق

قلمرو موضوعی: این پژوهش در حوزه علوم انسانی و در رابطه با متغیرهایی همچون خلاقیت، تحول اجتماعی و گرایش مثبت نسبت به مدرسه انجام شده است.
قلمرو مکانی: این پژوهش در محدوده مدارس مقطع ابتدایی شهرستان ایوان صورت گرفته است.
قلمرو زمانی: بازه زمانی پاییز و زمستان ۱۴۰۲ به عنوان قلمرو زمانی این پژوهش در نظر گرفته شده است.

جامعه آماری

جامعه آماری عبارت است از تعدادی از عناصر مطلوب مورد نظر که حداقل دارای یک صفت مشخصه باشند (دلور، ۱۴۰۱).
جامعه آماری در این پژوهش شامل کلیه کلاس های چند پایه و تک پایه شهر ایوان در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ بود.
نمونه آماری نیز عبارت است از تعداد محدودی از جامعه آماری که بیان کننده ویژگی های اصلی جامعه باشد. به عبارت دیگر، برخی و نه همه عناصر جامعه می توانند نمونه را تشکیل دهند (دانایی فرد، الوانی و آذر، ۱۳۹۶). روش نمونه گیری در این پژوهش به شکل چند مرحله ای (خوشه ای و طبقه ای) می باشد و حجم نمونه بر اساس جدول مورگان به گروه ها و طبقه های در نظر گرفته شده توزیع گردیده که در جدول زیر می آید.

ابتکار(توانایی ابداع و خلق ایده های نو و غیر معمول) و انعطاف پذیری (توانایی خلق ایده ها یا روش های مختلف) در نظر می گیرد (فیضی، ۱۴۰۰).

تحول اجتماعی: تحول اجتماعی یعنی تغییراتی که در نتیجه تاثیر متقابل فرد با اشخاص، اوضاع و احوال اجتماعی و سازماندهی در فرد پیدا می شوند و به بیانی دیگر سلسله تغییرات و پیشرفت هایی که از هنگام تولد تا مرگ در رفتار اجتماعی احساسات، گرایش ها، ارزش ها و... رخ می دهند (اسدی وند، ۱۴۰۱).

جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه: جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه به معنی پیوند با مدرسه، احساس تعلق به مدرسه و رضایت از مدرسه (مرادی، ۱۴۰۱) و نیز میزان گرایش دانش آموزان در مورد علاقه به مدرسه و دامنه ای که دانش آموزان با آن دستاوردهای تحصیلی را ارزش گذاری می کنند تعریف شده است (فرزندیان، ابوالمعالی و هاشمیان، ۱۳۹۸).

کلاس های تک پایه: در این کلاس ها، که معمولاً در شهرها و مناطق پرجمعیت تشکیل می شود برای هر پایه یک کلاس تشکیل می شود. در کلاس تک پایه همه دانش آموزان، با هر سطح هوش، استعداد، انگیزه و تفاوت به ناچار از یک برنامه درسی استفاده می کنند.

کلاس های چندپایه: منظور از کلاس های چند پایه، موقعیت هایی است که در آنها دانش آموزانی که از نظر سن و توانایی، متفاوت هستند، همه در یک کلاس آموزش می بینند (قاسمی، ۱۴۰۱).

تعریف عملیاتی متغیرها

خلاقیت: منظور از خلاقیت در این پژوهش نمره ای است که شرکت کنندگان از مقیاس خلاقیت عابدی (۱۳۷۲) کسب می کنند.

تحول اجتماعی: منظور از تحول اجتماعی در این پژوهش نمره ای است که شرکت کنندگان از مقیاس تحول اجتماعی واینلند (۱۹۸۴) کسب می کنند.

جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه: منظور از جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه در این پژوهش نمره ای است که شرکت کنندگان از پرسشنامه جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه احمدی (۱۳۹۶) کسب می کنند.

کلاس های تک پایه: منظور از کلاس های تک پایه کلاسی است که همه دانش آموزان در یک پایه تحصیلی قرار داشته و هم جنس می باشند که در این پژوهش، کلاس های پنجم و ششم دختر و پنجم و ششم پسر انتخاب شدند.

جدول ۱: جامعه آماری و حجم نمونه پایه پنجم و ششم

کلاس های چند پایه				کلاس های تک پایه				جنسیت/پایه
حجم نمونه	جامعه ششم	حجم نمونه	جامعه پنجم	حجم نمونه	جامعه ششم	حجم نمونه	جامعه پنجم	
۵۹	۷۱	۵۹	۷۲	۱۲۷	۲۰۵	۱۳۲	۲۱۸	پسر
۶۳	۷۶	۵۹	۷۱	۱۲۷	۲۰۵	۱۱۸	۱۸۹	دختر

سالگی را در بر می گیرد. تا ۱۲ سالگی برای هر سال، دارای سوال های مجزا است ولی از ۱۲ سالگی به بعد بین ۱۲ تا ۱۵ سالگی، ۱۵ تا ۱۸، ۱۸ تا ۲۰، ۲۰ تا ۲۵ سالگی به بالا دارای سوال های مشترک است. ماده های مقیاس به ۸ طبقه خودیاری عمومی، خودیاری در غذا خوردن، خودیاری در لباس پوشیدن، خودفرمانی، اشتغال، ارتباط زبانی، جابه جایی و اجتماعی شدن تقسیم شده است. با توجه به نمره های شخص در مقیاس، می توان سن اجتماعی و بهره اجتماعی را محاسبه کرد. اعتبار و روایی مقیاس واینلند توسط ابری و همکاران هنجاریابی و ضریب اعتبار یا بازآزمایی در بین ۵۵۸ نفر، در فواصل مختلف ارزیابی از ۹۲/ تا ۹۶/ گزارش شد. فاصله بازآزمایی از یک روز تا ۹ ماه بوده است. در پژوهش زادشیر و همکاران نیز پایایی آزمون از طریق آلفای کرونباخ ۱/۶۸ به دست آمده است (پور اصغر، ۱۴۰۰).

- پرسشنامه جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه:

این پرسشنامه توسط احمدی (۱۳۹۶) تنظیم شده است و دارای مؤلفه های رضایت از مدرسه، احساس تعلق به مدرسه، تلاش تحصیلی و نگرش نسبت به همکلاسی ها است. روایی سازه این پرسشنامه به روش تحلیل عاملی تاییدی بررسی شده است و عامل های این پرسشنامه توانسته اند ۰/۸۷۵ درصد از واریانس کل آزمون را تعیین کنند. روش نمره گذاری در طیف لیکرت ۵ درجه ای از کاملاً مخالفم (۰) تا کاملاً موافقم (۴) صورت می گیرد. ضریب آلفای کرونباخ چهار مؤلفه از پرسشنامه جهت گیری مثبت به مدرسه، به ترتیب برابر با ۰/۸۹۲، ۰/۸۷۵، ۰/۶۴۶ و ۰/۵۲۳ می باشد. به استثنای مؤلفه چهارم که به دلیل تعداد کم گویه ها (۴ گویه) از ضریب آلفای کرونباخ نسبتاً پایین برخوردار است، گویه های دیگر مؤلفه ها از همسانی درونی قابل قبولی برخوردارند (فرنودیان، ابولمعالی الحسینی و هاشمیان، ۱۳۹۸).

روش تجزیه و تحلیل داده ها

جهت تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی (جداول توزیع فراوانی، نمودار، میانگین، انحراف معیار و ..) و آمار استنباطی)

روش گرد آوری داده ها

برای گرد آوری داده ها معرفی نامه از دانشگاه جهت مراجعه به آموزش و پرورش گرفته شد. سپس با طی مراحل اداری معرفی نامه ی تایید شده به منطقه یا ناحیه مورد نظر برده شده نمونه آماری به شیوه در دسترس و هدفمند انتخاب می گردد. سپس با استفاده از پرسشنامه های پژوهش سنجش صورت می گیرد.

ابزار گرد آوری اطلاعات

- پرسشنامه ی سنجش خلاقیت عابدی (CT)

این آزمون که براساس نظریه تورنس درباره خلاقیت در سال ۱۳۷۲ به وسیله عابدی در تهران ساخته شد، روی یک گروه ۶۵۰ نفری از دانش آموزان کلاس سوم راهنمایی مدارس تهران اجرا شد. در سال ۱۹۸۶، عابدی و Schumacher در آمریکا به علت عدم دسترسی به نسخه اصلی، مواد آزمون را از نو ساختند. این آزمون ۶۰ سؤال سه گزینه ای دارد که از چهار خرده آزمون سیالی، بسط، ابتکار و انعطاف پذیری تشکیل شده است. گزینه ها نشان دهنده میزان خلاقیت پایین، متوسط و بالا می باشند که نمره یک برای خلاقیت بالا در نظر گرفته شده است. مجموع نمرات کسب شده در هر خرده آزمون، نمایانگر نمره آزمودنی در آن بخش است و مجموع نمرات آزمودنی در چهار خرده آزمون، نمره کلی خلاقیت او را نشان میدهد. دامنه نمره کل خلاقیت هر آزمودنی بین ۶۰ و ۱۸۰ خواهد بود. ۲۲ سؤال به سیالی، ۱۱ سؤال به بسط، ۱۶ سؤال به ابتکار و ۱۱ سؤال به انعطاف پذیری مربوط است. در مطالعه عابدی (۱۳۷۲) ضرایب پایایی مؤلفه های سیالی، ابتکار، انعطاف پذیری و بسط که از طریق بازآزمایی به دست آمده بود به ترتیب عبارتند بودند از ۰/۸۴، ۰/۸۴، ۰/۸۵ و ۰/۸۰. برای روایی آزمون از نظر متخصصان بهره گرفته شده است.

- مقیاس رشد اجتماعی واینلند

این پرسشنامه یکی از مقیاس های تحولی است که میزان توانایی فرد در برآوردن نیازهای عملی خود و قبول مسئولیت مورد اندازه گیری قرار می دهد و دوره سنی تولد تا بالاتر از ۲۵

در این پژوهش سعی شده است که اصل رازداری نیز رعایت شود. به طوری که به شرکت کنندگان در صورت تمایل از پژوهش کنار گذاشته می شدند و شرکت کنندگان آزاد بودند که نام و نام خانوادگی خود را ذکر نکنند و یا هویت خود را در پرسشنامه فاش نکنند در پایان پژوهش نیز به آن ها یادآوری شد که از اطلاعات به دست آمده استفاده ای جز استفاده آماری نخواهد شد.

یافته ها

برای تجزیه و تحلیل نتایج پژوهش از شاخص های آمار توصیفی و همچنین روش های آماری مثل آزمون t مستقل و نیز تجزیه و تحلیل واریانس با کمک نرم افزار (spss 26) استفاده گردید.

بررسی شاخص های توصیفی متغیر های مورد مطالعه

جدول ۲: شاخص های توصیفی مربوط به متغیر خلاقیت در گروه های مورد مطالعه

گروه	شاخص	تعداد	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف استاندارد
کلاس های تک پایه	دختر پنجم	۱۱۸	۱۳۶	۱۶۷	۱۵۰/۵۴	۶/۵۴
	پسر پنجم	۱۳۲	۱۰۳	۱۶۱	۱۳۹/۳۰	۱۶/۰۴
	دختر ششم	۱۲۷	۱۲۶	۱۶۲	۱۴۳/۲۵	۹/۸۳
	پسر ششم	۱۲۷	۱۱۰	۱۶۸	۱۳۴/۲۷	۱۶/۴۷
کلاس چندپایه	دختر پنجم	۵۹	۱۲۵	۱۶۱	۱۳۸/۵۳	۱۲/۵۹
	پسر پنجم	۵۹	۹۶	۱۶۲	۱۲۹/۳۱	۱۹/۷۶
	دختر ششم	۶۳	۹۴	۱۵۰	۱۱۷/۹۴	۱۶/۷۰
	پسر ششم	۵۹	۱۰۸	۱۷۳	۱۴۶/۳۶	۲۱/۲۴

۱۴۳/۲۵، پسر پنجم تک پایه ۱۳۹/۳۰، دختر پنجم چند پایه ۱۳۸/۵۳، پسر ششم تک پایه ۱۳۴/۲۷، پسر پنجم چند پایه ۱۲۹/۳۱ و دختر ششم چندپایه ۱۱۷/۹۴ می باشد.

آزمون t مستقل و تجزیه و تحلیل واریانس چند متغیری) استفاده شد که برای تجزیه و تحلیل و به کارگیری این آزمون ها از نرم افزار spss26 شد.

ملاحظات اخلاقی

ملاحظات اخلاقی به مجموعه قواعد و دستورالعمل هایی گفته می شود که به منظور جلوگیری از امکان بروز آسیب به دیگران باید مورد توجه قرار گیرد. ملاحظات اخلاقی از انتخاب موضوع پژوهش آغاز می شود و تا نوشتن گزارش پژوهش ادامه می یابد. در پژوهش حاضر اصول اخلاقی زیر را رعایت کرده است.

اصول چهارگانه اخلاق در پژوهش:

۱. احترام به فرد و اختیار او
۲. سودمندی
۳. عدم ضرر رسانی
۴. عدالت

با توجه به نتایج جدول فوق میانگین خلاقیت در بین گروه ها متفاوت است. همان طور که مشاهده می شود میانگین نمرات خلاقیت به ترتیب مربوط به گروه های دختر پنجم تک پایه ۱۵۰/۵۴، پسر ششم چند پایه ۱۴۶/۳۶، دختر ششم تک پایه

جدول ۳: شاخص های توصیفی مربوط به متغیر تحول اجتماعی در گروه های مورد مطالعه

گروه	شاخص	تعداد	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف استاندارد
کلاس های تک پایه	دختر پنجم	۱۱۸	۷۵/۵۰	۹۸	۸۸/۰۹	۶/۷۶
	پسر پنجم	۱۳۲	۷۵/۵۰	۹۵/۵۰	۸۶/۳۹	۶/۵۹
	دختر ششم	۱۲۷	۷۱	۸۸/۵۰	۷۸/۱۸	۴/۹۵
	پسر ششم	۱۲۷	۶۷	۸۶	۸۱/۳۸	۴/۴۶
کلاس چندپایه	دختر پنجم	۵۹	۶۹	۹۴	۸۰/۰۷	۸/۴۴
	پسر پنجم	۵۹	۶۵/۵۰	۹۵/۵۰	۸۳/۳۴	۸/۴۴
	دختر ششم	۶۳	۶۷	۸۱	۷۲/۵۸	۱۰/۲۳
	پسر ششم	۵۹	۶۷	۸۳/۵۰	۷۴/۹۴	۵/۷۶

چندپایه ۸۳/۳۴، پسر ششم تک پایه ۸۱/۳۸، دختر پنجم چندپایه ۸۰/۰۷، دختر ششم تک پایه ۷۸/۱۸، پسر ششم چندپایه ۷۴/۹۴ و دختر ششم چندپایه ۷۲/۵۸ می باشد.

با توجه به نتایج جدول فوق میانگین تحول اجتماعی در بین گروه ها متفاوت است. همان طور که مشاهده می شود میانگین نمرات تحول اجتماعی به ترتیب مربوط به گروه های دختر پنجم تک پایه ۸۸/۰۹، پسر پنجم تک پایه ۸۶/۳۹، پسر پنجم

جدول ۴: شاخص های توصیفی مربوط به متغیر گرایش نسبت به مدرسه در گروه های مورد مطالعه

گروه	شاخص	تعداد	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف استاندارد
کلاس های تک پایه	دختر پنجم	۱۱۸	۶۳	۱۵۱	۱۱۴/۶۵	۲۴/۰۱
	پسر پنجم	۱۳۲	۷۰	۱۹۳	۱۲۰/۹۲	۳۰/۱۶
	دختر ششم	۱۲۷	۷۷	۱۵۱	۱۱۳/۰۲	۲۰/۳۳
	پسر ششم	۱۲۷	۷۴	۱۵۷	۱۱۲/۷۱	۲۲/۸۲
کلاس چندپایه	دختر پنجم	۵۹	۱۱۱	۱۶۷	۱۳۷/۲۴	۱۹/۱۳
	پسر پنجم	۵۹	۱۰۲	۱۶۰	۱۳۲/۸۱	۲۰/۶۰
	دختر ششم	۶۳	۱۲۱	۱۴۹	۱۳۱/۳۰	۹/۲۴
	پسر ششم	۵۹	۱۱۶	۱۴۱	۱۲۶/۱۷	۷/۸۱

قبل از بررسی فرضیه ها لازم است پیش فرض های استفاده از آزمون تحلیل واریانس و آزمون t یعنی آزمون کلموگروف اسمیرنوف و آزمون لوین مورد بررسی قرار بگیرد.

جدول ۵: آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن توزیع داده های پژوهش

متغیر	سطح معنی داری
خلاقیت	۰/۱۰
تحول اجتماعی	۰/۰۹
جهت گیری	۰/۰۷

همان طور که در جدول ۵ نشان داده شده است اندازه آزمون Z اسمیرنوف متغیرهای پژوهش در متغیر خلاقیت، تحول اجتماعی و جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه معنی دار نمی باشد. این آزمون نشانه این است که داده ها دارای توزیع پراکندگی نرمال بوده و این پیش فرض برقرار است.

با توجه به نتایج جدول فوق میانگین گرایش مثبت نسبت به مدرسه در بین گروه ها متفاوت است. همان طور که مشاهده می شود میانگین نمرات گرایش مثبت نسبت به مدرسه به ترتیب مربوط به گروه های دختر پنجم چند پایه ۱۳۷/۲۴، پسر پنجم چندپایه ۱۳۲/۸۱، دختر ششم چندپایه ۱۳۱/۳۰، پسر ششم چند پایه ۱۲۶/۱۷، پسر پنجم تک پایه ۱۲۰/۹۲، دختر پنجم تک پایه ۱۱۴/۶۵، دختر ششم تک پایه ۱۱۳/۰۲ و پسر ششم تک پایه ۱۱۲/۷۱ می باشد. جهت بررسی بیشتر از آزمون تحلیل واریانس و آزمون t مستقل استفاده می شود.

تجزیه و تحلیل فرضیه های پژوهش

فرضیه اصلی: بین خلاقیت، تحول اجتماعی و گرایش مثبت نسبت به مدرسه در دانش آموزان کلاس های تک پایه و چندپایه ابتدایی شهرستان ایوان تفاوت وجود دارد.

جدول ۶: آزمون لون برای بررسی برابری واریانس های خطا

متغیر	f	DF ₁	DF ₂	sig
خلاقیت	۱۹/۹۷۱	۷	۷۳۶	/۴۸
تحول اجتماعی	۲۶/۳۲۰	۷	۷۳۶	/۵۵
جهت گیری	۱۴/۶۵۴	۷	۷۳۶	/۳۰

معنی دار نیست که دال بر برقراری این پیش فرض آماری است. لذا با توجه به اینکه پیش فرضهای آزمون تحلیل واریانس و t

در جدول ۶ پیش فرض همسانی واریانس های خطا در هر سه متغیر توسط آزمون لوین مورد بررسی قرار گرفت. همان طور که مشاهده می شود اندازه آزمون لوین برای هیچ یک از متغیرها

مستقل برقرار است می توانیم جهت تجزیه و تحلیل فرضیه ها از این آزمون ها استفاده کنیم.

فرضیه اصلی: بین خلاقیت، تحول اجتماعی و گرایش مثبت نسبت به مدرسه در دانش آموزان کلاس های تک پایه و چندپایه ابتدایی شهرستان ایوان تفاوت وجود دارد.

جدول ۷: تحلیل واریانس برای مقایسه میانگین نمره های متغیرهای مورد پژوهش

منبع تغییرات	متغیرها	ss	DF	MS	F	P
گروه	خلاقیت	۵۷۵۴۳/۴۴	۷	۸۲۲۰/۴۹	۳۷/۷۰	۰/۰۰۰
	تحول اجتماعی	۱۷۵۵۹/۴۲	۷	۲۵۰۸/۴۹	۶۱/۳۸	۰/۰۰۰
	گرایش به مدرسه	۵۳۷۵۰/۳۲	۷	۷۶۵۲/۹۰	۱۵/۶۸	۰/۰۰۰

تمام زمینه ها و ابعاد زندگی نقش مهمی دارد. تغییرات سریع جهان، افراد سازمان ها و جوامع را به سمت جستجوی ایده خلاقانه سوق می دهد، بنابراین خلاقیت توجه زیادی را به خود جلب کرده است لذا با توجه به نتایج حاصل از پژوهش پیشنهاد می گردد که نظام آموزشی می بایست در دوره ابتدایی، محیطی خلاق را جهت یادگیری کودکان تدارک ببیند و از تاکید بر ساختارها و قوانین خشک و مدارس بی رونق بپرهیزد.

رشد اجتماعی مناسب سبب می شود که دانش آموزان شایستگی های خود را افزایش دهند و در جامعه و گروه همسالان وجهه خوبی به دست آورند و تعاملی مثبت در روابط خود با همسالان، جامعه و معلمان داشته باشند و دامنه ای از رفتارهای مقبول خود را نشان دهند. دانش آموزانی که از رشد اجتماعی بالا برخوردارند با برطرف کردن ضعف ها در مدرسه و یادگیری مطالب درسی عملکرد بهتری از خود نشان می دهند و در کلاس با برقرار کردن ارتباط دیداری و شنیداری مناسب به فهم بیشتر مطالب ناآشنا می گردند و روابط بهتری برقرار می کنند. و این امر تجربه تعاملات اجتماعی را در آن ها افزایش می دهد و موجب می شود دانش آموزان بتوانند راهبردها و مهارت های اجتماعی را در تمام محیط ها و موقعیت های واقعی زندگی تمرین کنند و به کار ببندند. همچنین قواعد اجتماعی گروه همسالان را به خوبی یاد بگیرند و روابط قوی و مستحکمی با اعضای خانواده و اجتماع برقرار کنند.

جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه در راستای علاقه و تعلق به مدرسه است. بنابراین برای اینکه دانش آموزانی علاقمند به تحصیل داشته باشیم و انتظار داشته باشیم که آن ها با محیط مدرسه پیوند و دلبستگی داشته باشند باید قبل از هر اقدامی محیط های یادگیری را به محیط هایی گرم و صمیمانه که در آن دانش آموزان با معلمان و همکلاسی های خود روابط دوستانه و مهربانانه تری برقرار سازند تبدیل نمایند. زیرا اینگونه روابط گرم و حمایتگرانه بین معلمان و دانش آموزان در این جو

همان طور که در جدول ۷ مشاهده می شود، نتایج تجزیه و تحلیل واریانس حاکی از آن است که از لحاظ هر سه متغیر خلاقیت ($F=37/70, p</math>), تحول اجتماعی ($p</math>), و گرایش مثبت نسبت به مدرسه ($F=61/38, p</math>) بین کلاس های تک پایه و چند پایه تفاوت وجود دارد. بنابراین فرضیه اصلی پژوهش مبنی بر اینکه بین خلاقیت، تحول اجتماعی و گرایش مثبت نسبت به مدرسه در دانش آموزان کلاس های تک پایه و چندپایه ابتدایی شهرستان ایوان تفاوت وجود دارد تایید می گردد. اما برای بررسی اینکه این تفاوت ها به نفع کدام گروه است با توجه به اینکه گروه های مورد مطالعه در این پژوهش از همدیگر مستقل هستند از آزمون t مستقل برای مقایسه دو به دو گروه ها استفاده می کنیم.$$$

بحث و نتیجه گیری

نتیجه تجزیه و تحلیل واریانس حاکی از آن بود که از لحاظ هر سه متغیر خلاقیت ($F=37/70, p</math>), تحول اجتماعی ($p</math>), و گرایش مثبت نسبت به مدرسه ($F=61/38, p</math>) بین کلاس های تک پایه و چند پایه تفاوت وجود دارد. بنابراین فرضیه اصلی پژوهش مبنی بر اینکه بین خلاقیت، تحول اجتماعی و گرایش مثبت نسبت به مدرسه در دانش آموزان کلاس های تک پایه و چندپایه ابتدایی شهرستان ایوان تفاوت وجود دارد تایید گردید.$$$

با توجه به نتایج پژوهش بین خلاقیت، تحول اجتماعی و گرایش مثبت نسبت به مدرسه در دانش آموزان کلاس های تک پایه و چندپایه ابتدایی شهرستان ایوان تفاوت وجود دارد که این تفاوت در اکثر گروه ها در متغیر خلاقیت و تحول اجتماعی به نفع کلاس های تک پایه و در متغیر گرایش مثبت نسبت به مدرسه به نفع کلاس های چند پایه است. با توجه به اینکه خلاقیت یکی از اساسی ترین توانایی های انسان است که در

- management, Tehran: Eshraghi and Safar publishing, 12th edition. 2016. [Persian]
- Dastar S, Soleimani Z, Khodayi F, Ghorbanzadeh S. Pathology of multi-grade elementary classes in the villages of Poldasht city (A.G.). The 9th National Conference on Sustainable Development in Educational Sciences and Psychology, Social and Cultural Studies. 2021. [Persian]
- Dehghani M, Azizian Kohen N. The role of sports participation motivation and academic support in predicting the academic vitality of students with learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 2019; 9(3): 46-67. [Persian]
- Delaware A. Research method in psychology and educational sciences, Tehran: Publishing House, fifth edition. 2022. [Persian]
- Emami Rizzi K, Haqqani F, Yousefi A. Investigating the effect of using educational games in geometry lessons on the creativity and academic progress of female students in the third grade. *Research Quarterly in Curriculum Planning*, 2018; 61(16): 64-74. [Persian]
- Faraji A, Kian M, Abbasi E, Hosseini Deshiri AS. Designing the curriculum framework of experimental sciences based on fostering creativity in the first year of elementary school. *Publication: Education Strategies (Education Strategies in Medical Sciences)*, 2019; 13(5): 480-489. [Persian]
- Faraji A, Kian M, Abbasi E, Hosseini Deshiri AS. Explanation and prioritization of experimental science curriculum elements based on fostering creativity in elementary school. *Publication: Education Strategies (Education Strategies in Medical Sciences)*, 2021; 14(1): 43-52. [Persian]
- Feizi M. The effect of management styles on teachers' creativity. *Journal of Education and Evaluation*, 2021; 2(8): 30-37. [Persian]
- Fernoudian P, Abolmaali Al-Hosseini Kh. Explaining the cognitive regulation strategies of emotion based on family communication processes and

صمیمی همراه با احساس امنیت و پیوند داشتن با مدرسه می تواند زمینه لازم برای شکوفایی و بالندگی در اختیار دانش آموزان قرار دهد.

موازین اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می‌دارند.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

واژه نامه

- | | |
|-------------------------------------|-----------------------------|
| 1. Creativity | خلاقیت |
| 2. Social development | تحول اجتماعی |
| 3. Positive attitude towards school | جهت گیری مثبت نسبت به مدرسه |

فهرست منابع

- Ahmadi M, Hashemian K, Dartaj F, Abol-Maali Kh. Comparison of the effectiveness of social emotional training and mindfulness training on increasing positive orientation towards school. *School Psychology Quarterly*, 2019; 9(4): 120-132. [Persian]
- Alizadeh M. Creativity in life education. National conference of interdisciplinary research in management and humanities, 6th session. 2023. [Persian]
- Asadi Vand H. The role of self-efficacy and social and emotional growth on students' academic optimism. Master's thesis in the field of psychology, Payam Noor University, Ardabil. 2021. [Persian]
- Danai Fard H, Alwani M, Azar A. Methodology of quantitative researches in

- Master's Degree in General Psychology, Payam Noor University, Ardabil. 2021. [Persian]
- Rahimian Mashhadhi M, Shamsipour Dehkordi P, Abtahi M. The effect of progressive physical exercises and cognitive rehabilitation on improving cognitive flexibility and social development of mentally retarded children. *Journal of neuropsychology*, 2019; 4(3): 91-110. [Persian]
- Richardson C, Mishra P. Learning Environments that Support Creativity: Developing the SCALE. *Thinking Skills and Creativity*, 2019; 27: 45-54.
- Sadeghi Mehr S, Manouchehri H, Khalafian F. Pathology of teaching in the traditional way and identifying the reasons for not using new teaching models in multi-grade classes from the point of view of teachers of multi-grade elementary schools in Kermanshah city. The second national seminar on educational subject knowledge, content teaching knowledge in multi-level classes, management of Kermanshah province campuses. 2019. [Persian]
- Shami, Masoumi Nejad. Collaborative Creativity Learning Model: An Analytical Study of Elementary Science Curriculum. *Poish Quarterly in Basic Sciences*, 2021; 8(25): 92-119. [Persian]
- Shams Esfandabad, H, Rouhani NS. The role of parents' personality traits in the social development of preschool children. *Child Mental Health Quarterly*, 2019; 4(4): 93-103. [Persian]
- Smith TJ, Walker DA, Chen H, Hong ZR, Lin H. School belonging and math attitudes among high school students in advanced math. *International Journal of Educational Development*, 2021; 80: 102297.
- Soltani Tirani F. The role of managers in fostering creativity and creating creative organizations. *Annual Conference on Management and Innovation*. 2018. [Persian]
- perfectionism in adolescent girls. *Kabardi Psychology Quarterly*, 2018; 10(39): 291-310. [Persian]
- Ghasemi S. Studying the lived experiences of teachers of multi-grade classes in Ilam province. Master's thesis, training and improvement of human resources, Ilam University. 2021. [Persian]
- Jamal Mahmoud S. Development of an educational model in order to teach economic basics based on the document of the fundamental transformation of education. Master's thesis, Allameh Tabatabai University. 2021. [Persian]
- Karimi P, Gharibi J. Comparison of social skills and academic self-efficacy of students of multi-grade and single-grade classes in the second year of elementary school in Diwandre city. *Journal of research in educational sciences and counseling*, 2022; 8(16): 184-201. [Persian]
- Kowsari M, Aflaki Fard H, Madadi F. Comparison of social adaptation and perception of the environment among elementary students of multi-grade and regular classes in Firozabad city. *Journal of research in educational sciences and counseling*, 2018; 5(11): 105-124. [Persian]
- Mohibi A, Amineh Shamabadi Z. Investigating the relationship between creativity and self-confidence with academic achievement in the mathematics course of first secondary students. Bi-dissertation of research in the education of educational sciences and counseling, 2022; 8(17): 96-110. [Persian]
- Moradi Sh. Presenting a structural model for predicting academic burnout based on academic support and academic self-handicapping with the mediating role of positive orientation towards school in secondary school students of Ilam city. Master's thesis, field of educational psychology, Payam Noor University. 2021. [Persian]
- Pour Asghar N. The role of self-efficacy and social and emotional growth on students' academic optimism. Dissertation for

- Education and Sports Teacher Candidates and Their Motivation of Curiosity and Levels of Exploration. *World Journal of Education*, 2021; 9(1):92-102.
- Zare Khormizi H, Saadatmandand Z, Keshti Arai N. The lived experiences of teachers of multi-grade classes regarding the optimal use of time and its management as an effective component in the curriculum. 2019. [Persian]
- Stefansson KK, Gestsdottir S, Birgisdottir F, Lerner RM. School engagement and intentional self-regulation: A reciprocal relation in adolescence. *Journal of Adolescence*, 2018; 64: 23-33.
- Tarekh N. Prediction of mental health based on social growth and self-esteem of primary school students in district 1 of Shiraz city. Master's thesis in the field of general psychology, Zand Institute of Higher Education, Shiraz. 2021.[Persian]
- Turan M, Behzat Koç K. Examination on the Effect of Learning Strategies on Physical